

Raport za rok 2002

SPRAWOZDANIE RADY NADZORCZEJ KASY KRAJOWEJ ZA 2002 ROK

Obfitujący w wydarzenia rok 2002 był dziesiątym rokiem obrotowym Kasy Krajowej. Rada Nadzorcza z satysfakcją odnotowuje fakt, iż dziesiąty rok działalności Kasy Krajowej był kolejnym rokiem rozwoju i umocnienia pozycji kas spółdzielczych na rynku usług finansowych. Rada Nadzorcza przedkłada Walnemu Zgromadzeniu Członków sprawozdanie ze swojej działalności w roku 2002.

W roku 2002 zmienił się skład Rady Nadzorczej. Na skutek upływu kadencji członków Walne Zgromadzenie Członków Kasy Krajowej w dniu 6.04.2002 r. w Częstochowie dokonało wyboru nowego składu Rady Nadzorczej. W związku z powyższym do 6.04.2002 r. Rada pracowała w składzie:

1. Adam Jedliński - Przewodniczący
2. Andrzej Gałązkiewicz - Sekretarz
3. Władysław Zięcik - Skarbnik
4. Anna Galus-Czerwonka - Członek
5. Zygfryd Schoenhoff - Członek
6. Adam Byzdra - Członek
7. Bogumił Krzyszczyk - Członek
8. Stanisław Grzonkowski - Członek
9. Tadeusz Michalik - Członek.

W dniu 6.04.2002 r. w skład Rady Nadzorczej wybrani zostali:

1. Adam Jedliński - Przewodniczący
2. Zygfryd Schoenhoff - Sekretarz
3. Władysław Zięcik - Skarbnik
4. Adam Byzdra - Członek
5. Anna Galus-Czerwonka - Członek
6. Bogumił Krzyszczyk - Członek
7. Andrzej Skotniczny - Członek
8. Henryk Rajchelt - Członek
9. Ireneusz Więckowski - Członek.

W roku 2002 Rada zebrała się na siedmiu posiedzeniach. Częste spotkania umożliwiły członkom Rady dokonywanie bieżącej analizy sytuacji Kasy Krajowej oraz kas spółdzielczych a także pozyskiwanie aktualnych informacji na temat wydarzeń mających wpływ na sytuację ruchu SKOK. W posiedzeniach Rady uczestniczyli członkowie Zarządu Kasy Krajowej, którzy przedkładali Radzie okresowe sprawozdania z działalności Kasy Krajowej. W posiedzeniach Rady uczestniczyli także prezesi innych instytucji systemu SKOK (TUW SKOK, H&S, Sp. Z o.o.), co pozwoliło członkom Rady uzyskać pełniejszą informację na temat działań tych podmiotów. Członkowie Rady Nadzorczej brali także czynny udział w posiedzeniach Komisji Planowania Strategicznego, na których były omawiane założenia do najważniejszych regulacji, którymi w roku 2002 zostały objęte Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo - Kredytowe: warunki współpracy z BIK S.A., założenia systemowe rozliczeń oraz regulamin Spółdzielczego Arbitrażu Konsumentckiego.

Rada Nadzorcza w trakcie swoich posiedzeń otrzymywała od Zarządu kompleksowe informacje dotyczące:

aktualnej sytuacji finansowej Kasy Krajowej, w tym:

- inwestycji środków finansowych Kasy Krajowej,
- zmian na rynku finansowym i planowanych w związku z tym działań,
- realizacji przez Kasę Krajową funkcji centrali finansowej ruchu SKOK,

działań Kasy Krajowej podejmowanych w trybie nadzoru nad działalnością kas spółdzielczych:

- planowanych i wdrażanych regulacjach (wydawanych w trybie nadzoru),
- prowadzonych kontrolach i lustracjach,
- realizowanych w Kasach programach naprawczych w tym realizowanych przez zarządców komisarycznych,
- zidentyfikowanych zagrożeniach w działalności Kas i podjętych działaniach zaradczych,
- wdrażaniem w kasach nowych produktów - w szczególności w zakresie zapytań kredytowych do BIK S.A. oraz wdrażaniem systemu rozliczeń.

Rada Nadzorcza ogromną uwagę poświęcała zwłaszcza informacjom na temat statusu prac nad nowymi regulacjami opracowywanymi dla kas spółdzielczych przez Kasę Krajową. Rada stwierdza, że Kasa Krajowa w roku 2002 opracowała i przekazała do wdrożenia w kasach spółdzielczych szereg regulacji związanych z uchwaleniem bądź nowelizacją przepisów prawa - w tym kompleksową regulację związaną z uchwalaniem ustawy o kredycie konsumenckim czy też regulacje dotyczące nowelizacji przepisów ustawy o tzw. "praniu brudnych pieniędzy".

Rada Nadzorcza w ciągu roku otrzymywała aktualne informacje na temat przebiegu prac związanych z wdrożeniem w kasach dwóch dużych systemów: - systemu wymiany informacji kredytowej z BIK S.A. oraz systemu SKOK - Przelew. W związku z powyższym Rada Nadzorcza uchwaliła także zmianę w strukturze organizacyjnej Kasy Krajowej poprzez utworzenie nowego działu - Działu Kart i Rozliczeń, którego zadaniem jest obsługa obu systemów.

Rada Nadzorcza ze szczególnym zainteresowaniem zapoznawała się z informacjami na temat działalności inwestycyjnej prowadzonej przez Zarząd Kasy Krajowej. Na szczególne uznanie zasługują działania inwestycyjne, mające na celu ochronę kapitału przed ryzykiem walutowym. W roku 2002 Kasa Krajowa po raz pierwszy dokonała inwestycji środków finansowych ruchu SKOK, pozostających w dyspozycji Kasy Krajowej, w jednostki uczestnictwa w zagranicznych funduszach inwestycyjnych, które z kolei inwestują pozyskane środki w obligacje emitowane przez rządy zjednoczonej Europy.

Rada Nadzorcza z zadowoleniem przyjęła informacje o planowanych przez Kasę Krajową oraz TUW SKOK działaniach zmierzających do budowy systemu jakości ISO w grupie największych kas spółdzielczych.

Rada zapoznała się i zaaprobowała opracowane przez Zarząd Kasy Krajowej regulaminy - regulamin odznaki honorowej "Zasłużony dla spółdzielczych kas oszczędnościowo - kredytowych" oraz regulamin "Konkursu dla młodych specjalistów i działaczy ruchu SKOK".

Rada Nadzorcza wykonując obowiązki statutowe podjęła szereg uchwał m.in. dotyczącą wyboru biegłego rewidenta do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Kasy Krajowej (do przeprowadzenia badania wybrana została firma "Auditor" z Gdańska) oraz uchwał związanych ze zmianami w składzie Komisji Funduszu Stabilizacyjnego.

W roku 2002 skład Komisji uległ zmianie. Do dnia 6.04.2002 r. Komisja pracowała w następującym składzie:

1. Krystyna Starnawska - Gawęda - SKOK "Południe" - Przewodnicząca
2. Danuta Kwiatkowska - Warszawska SKOK - Wiceprzewodnicząca
3. Wanda Migielska - Turkiewicz - SKOK "Małopolska" - Sekretarz
4. Piotr Szafran - śląska SKOK w Knurowie
5. Mirosław Czuba - Powszechna SKOK w Knurowie
6. Ireneusz Więckowski - SKOK "Piast"
7. Stanisław Komendacki - SKOK im. E. Kwiatkowskiego
8. Andrzej Skotniczny - Krakowska SKOK w Hucie Sendzimira
9. Franciszek Barakowski - SKOK "Ziemi Rybnickiej"
10. Tadeusz Dubiański - SKOK "Jan Kanty"

11. Leszek Wójcik - SKOK "Kujawiak"
12. Paweł Wierziński - Wielkopolska SKOK.

Na skutek upływu kadencji czterech nowych członków Komisji (Krystyny Starnawskiej - Gawęda, Danuty Kwiatkowskiej, Wandy Migielskiej - Turkiewicz oraz Leszka Wójcika) Rada Nadzorcza powołała w skład Komisji następujące osoby:

1. Andrzeja Gałązkiewicza - SKOK "Kozienice" - Przewodniczący
2. Wandę Migielską - Turkiewicz - SKOK "Małopolska" - Wiceprzewodnicząca
3. Danutę Kwiatkowską - Warszawska SKOK - Sekretarz
4. Leszka Wójcika - SKOK "Kujawiak" - Członek.

Ponadto w związku z rezygnacją z członkostwa w Komisji (w związku z wyborem do Rady Nadzorczej Kasy Krajowej) panów Ireneusza Więckowskiego oraz Andrzeja Skotnicznego w skład Komisji powołani zostali w wyborach uzupełniających: Włodzimierz Podzerek ze SKOK-u im. St. Kardynała Wyszyńskiego oraz Krzysztof Kwiatek ze SKOK-u "Śląsk".

Uchwała z dnia 12.05.2003 r. Rada Nadzorcza po zapoznaniu się z treścią przedstawionego przez Komisję sprawozdania z działalności Komisji w roku 2002 postanowiła je przyjąć.

Rok 2002 był rokiem wielu wydarzeń dla polskiego ruchu kas spółdzielczych. Jubileusz dziesięciolecia stworzył okazję do przypomnienia skromnych początków ruchu kas spółdzielczych. Był to także rok ogromnej satysfakcji z faktu, iż w ciągu zaledwie dziesięciu lat działalności udało się stworzyć tak wiele. Zbudowanie stabilnego i silnego systemu kas zostało dostrzeżone także na forum międzynarodowym. Członkowie Rady Nadzorczej z dumą reprezentowali polski ruch kas spółdzielczych na Konferencji Liderów Unii Kredytowych, która odbyła się w czerwcu w Warszawie. Monitorując wyniki osiągane przez Kasę Krajową i kasy spółdzielcze członkowie Rady Nadzorczej mogą z całym przekonaniem stwierdzić, iż ruch SKOK zdobył silną pozycję rynkową, stając się partnerem finansowym wielu polskich rodzin. świadczy o tym nie tylko zwiększenie się liczby placówek SKOK-ów - obecnie Kasy świadczą usługi w 923 placówkach ale także kwota zgromadzonych przez Kasy aktywów - 2.455.085.728 zł. Rada Nadzorcza stwierdza ponadto, iż Kasa Krajowa opracowała i terminowo wdrażała w Kasach regulacje związane z uchwalanymi przez Sejm nowymi rozwiązaniami legislacyjnymi, zapewniając tym samym zgodność działania kas spółdzielczych z obowiązującymi przepisami prawa.

Jako organ powołany do nadzoru nad działalnością Kasy Krajowej Rada Nadzorcza z całą odpowiedzialnością stwierdza, że w roku 2002 Kasa Krajowa prawidłowo wypełniała nałożone na nią przez ustawę o SKOK i Statut obowiązki w zakresie nadzorowania i stabilizowania działalności kas spółdzielczych w Polsce. Kasa Krajowa należycie wywiązywała się z zadań centralnej instytucji finansowej ruchu SKOK o czym świadczy wypracowany przez nią w roku 2002 wynik finansowy.

Rada Nadzorcza, po zapoznaniu się ze zweryfikowanym sprawozdaniem finansowym Kasy Krajowej za rok 2002 wraz z opinią biegłego rewidenta oraz sprawozdaniem Zarządu za rok 2002 postanowiła, uchwałą z dnia 12.05.2003 r. przyjąć oba dokumenty.

Rada Nadzorcza stwierdza że działalność Kasy Krajowej w roku 2002 była zgodna z przepisami prawa, Statutem, obowiązującymi jednostkę regulaminami oraz zasadami efektywności ekonomicznej.

Rada Nadzorcza rekomenduje Walnemu Zgromadzeniu KSKOK podjęcie uchwały kwitującej działalność Zarządu Kasy Krajowej za rok 2002.

Rada Nadzorcza wyraża uznanie i dziękuje Zarządowi Kasy Krajowej za wysiłek włożony w rozwój ruchu kas spółdzielczych w Polsce.

Adam Jedliński
Przewodniczący Rady Nadzorczej

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU KSKOK ZA ROK 2002

Rok 2002 był szczególnym rokiem w działalności Kasy Krajowej - odrodzony w III RP system Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo - Kredytowych obchodził swoje dziesięciolecie. Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo - Kredytowa powołana do życia w 1992 r. przez pierwsze Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo - Kredytowe, w roku 2002 zamknęła swój dziesiąty rok obrotowy. Rok ten był nie tylko rokiem podsumowania dziesięcioletniego okresu działalności kas spółdzielczych i Kasy Krajowej, ale też i czasem ogromnej satysfakcji i zadowolenia z efektów wysiłku włożonego w budowę od podstaw ruchu kas spółdzielczych.

Zarząd Kasy Krajowej w składzie:

- Grzegorz Bierecki - Prezes
- Wiktor Kamiński - Wiceprezes
- Lech Lamenta - Wiceprezes

z satysfakcją przedstawia sprawozdanie roczne z działalności Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej.

DZIAŁALNOŚĆ ZARZĄDU

W roku 2002 Zarząd Kasy Krajowej odbył 77 posiedzeń, na których podjął 604 uchwały. Członkowie Zarządu uczestniczyli także w posiedzeniach Rady Nadzorczej Kasy Krajowej, w posiedzeniach Komisji Funduszu Stabilizacyjnego oraz spotkaniach Komisji Planowania Strategicznego.

W związku z dokonaną w roku 2001 zmianą ustawy Prawo Bankowe, umożliwiającą kasom spółdzielczym wgląd do posiadanych przez banki informacji o wierzytelnościach oraz obrotach i stanach rachunków osób fizycznych, Kasa Krajowa podjęła intensywne prace nad uregulowaniem zasad współpracy z Biurem Informacji Kredytowej S.A. - instytucją utworzoną celem zbierania i udostępniania informacji niezbędnych do oceny zdolności kredytowej. Prace te zaowocowały podpisaniem w dniu 23 kwietnia 2002 r. umowy pomiędzy Kasą Krajową a BIK S.A. W związku z bardzo wysokim kosztem przystąpienia do BIK S.A., Kasa Krajowa wzięła na siebie część ciężaru finansowego związanego z uczestnictwem w systemie wymiany informacji kredytowej. Tym samym kasy spółdzielcze uzyskały możliwość dodatkowej weryfikacji zdolności kredytowej swoich członków, co ma fundamentalne znaczenie dla zwiększenia bezpieczeństwa i prowadzonej przez SKOK-i działalności. Współpraca z BIK S.A. niesie ze sobą wymierne korzyści w postaci mniejszego wolumenu pożyczek i kredytów "trudnych" w windykacji oraz pożyczek i kredytów wyłudzonych.

W roku 2002 kasy spółdzielcze rozpoczęły tak długo oczekiwane dokonywanie rozliczeń członków. Na mocy zawartej w dniu 15 marca 2002 r. umowy z Narodowym Bankiem Polskim Kasy otrzymały numery rozliczeniowe. W roku 2002 rozpoczęto systematyczne przyłączanie kas spółdzielczych do systemu rozliczeń. Rozszerzenie oferty SKOK-ów o nową usługę zwiększa konkurencyjność Kas na rynku i pozwala członkom kas spółdzielczych korzystać z możliwości dokonywania rozliczeń za pośrednictwem rachunku w SKOK-u. Dzięki temu rozwiązaniu członkowie SKOK-ów prowadzący działalność gospodarczą uzyskali możliwość składania zleceń dotyczących regulowania należności publicznoprawnych za pośrednictwem rachunku w SKOK-u. Tym samym kasy spółdzielcze rozszerzyły również zakres usług dla tzw. małych i średnich przedsiębiorstw.

Ustawowym uprawnieniem Kasy Krajowej jest określanie norm dopuszczalnego ryzyka w działalności kas spółdzielczych. W roku 2002, celem podniesienia bezpieczeństwa działalności kas spółdzielczych, Kasa Krajowa zobowiązała Kasy do korzystania z zapytań do BIK S.A. W związku z nawiązaniem przez kasy spółdzielcze współpracy z działającą w ramach podmiotów systemu SKOK firmą "Asekuracja" Sp. z o.o. w zakresie tzw. cesji powierniczej wierzytelności SKOK, Kasa Krajowa znowelizowała normę dopuszczalnego ryzyka w zakresie tworzenia odpisów aktualizujących należności przeterminowane SKOK.

Wejście w życie postanowień ustawy o kredycie konsumenckim wymogło podjęcie prac nad dostosowaniem jednolitych procedur świadczenia usług stosowanych przez kasy spółdzielcze do postanowień tej ustawy. W efekcie prowadzonych prac Kasa Krajowa w miesiącu sierpniu i wrześniu przekazała Kasom do wdrożenia znowelizowany, jednolity "Regulamin pożyczek i kredytów w

spółdzielczej kasie oszczędnościowo - kredytowej", wzory umów kredytu konsumenckiego, a także znowelizowany "Regulamin pożyczki Sprint" - wszystkie regulacje uwzględniły wymogi, jakie nakłada na podmioty świadczące usługi finansowe wspomniana wyżej ustawa. Tym samym członkowie kas spółdzielczych na równi z klientami innych instytucji finansowych uzyskują pełną informację na temat kosztów i opłat związanych z korzystaniem z pożyczek i kredytów w Spółdzielczych Kasach Oszczędnościowo - Kredytowych.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom swoich członków i dążąc do urozmaicenia i podniesienia konkurencyjności usług świadczonych przez kasy spółdzielcze Kasa Krajowa w roku 2002 opracowała i przekazała kasom znowelizowane jednolite procedury świadczenia usług: "Regulamin rachunku oszczędnościowo - rozliczeniowego", "Regulamin linii pożyczkowej w SKOK", wzór "Umowy o linię pożyczkową w ROR", wzór "Umowy o linię pożyczkową w rachunku Karty Visa Electron" oraz "Regulamin indywidualnych kart magnetycznych".

W związku ze zmianą ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu Kasa Krajowa opracowała i przekazała w listopadzie Kasom do wdrożenia nowe procedury zapobiegające "praniu pieniędzy", dostosowane do zmian wprowadzonych przepisami ustawy.

W roku 2002 Zarząd Kasy Krajowej w komunikacji z kasami spółdzielczymi intensywnie wykorzystywał założoną w roku 2001 stronę internetową ruchu SKOK oraz skrzynki poczty elektronicznej. Możliwość przesyłania informacji za pomocą poczty elektronicznej znacznie usprawniła wymianę informacji pomiędzy Kasą Krajową a kasami spółdzielczymi. W serwisie partnerskim Kasy Krajowej w roku 2002 pojawiły się "Informacje zespołu prawnego" oraz pisma Zarządu Kasy Krajowej, których celem było informowanie o zmianach aktualnego stanu prawnego, wyjaśnianie najczęściej pojawiających się wątpliwości związanych ze stosowaniem przepisów prawa oraz przekazywanie informacji Zarządu Kasy Krajowej.

Kasa Krajowa reprezentuje ruch kas spółdzielczych na forum krajowego ruchu spółdzielczego - w Krajowej Radzie Spółdzielczej. Zarząd Kasy Krajowej czynnie współpracował z Krajową Radą Spółdzielczą w zakresie opiniowania projektów ustaw - w tym szczególnie podczas kontynuowanych w roku 2002 prac nad zmianami ustawy "Prawo spółdzielcze".

Ważne miejsce w kalendarzu pracy Zarządu zajmują coroczne, wyjazdowe spotkania z przedstawicielami kas spółdzielczych. Spotkania te, które w roku 2002 odbyły się w kwietniu i październiku, były forum wymiany informacji dotyczących działań podejmowanych przez Kasę Krajową jako naczelną organ ruchu kas spółdzielczych oraz problemów, z którymi borykają się na co dzień w swojej działalności Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo - Kredytowe. Informacje pozyskane przez Zarząd na tych spotkaniach są wykorzystywane w planowaniu dalszych działań systemu SKOK.

Kasa Krajowa od lat współpracuje z Caritas - organizacją, która niesie pomoc najuboższym. W roku 2002 z inicjatywy Kasy Krajowej kasy spółdzielcze działające na terenie Archidiecezji Gdańskiej objęły patronatem akcję "Wigilijne dzieło pomocy dzieciom" nieodpłatnie przekazując zebrane od członków środki finansowe na rzecz Caritas.

WSPÓŁPRACA Z ORGANAMI KASY KRAJOWEJ

Członkowie Zarządu Kasy Krajowej w roku 2002 uczestniczyli w siedmiu posiedzeniach Rady Nadzorczej Kasy Krajowej. Członkowie Zarządu przedkładali Radzie Nadzorczej okresowe sprawozdania z działalności Kasy Krajowej oraz informacje o działaniach pozostałych podmiotów systemu SKOK, projekty nowych przedsięwzięć systemu SKOK oraz informowali Radę o bieżących wynikach finansowych kas spółdzielczych i wydarzeniach mogących mieć wpływ na ich funkcjonowanie. Członkowie Zarządu Kasy Krajowej w roku 2002 uczestniczyli także w posiedzeniach Komisji Funduszu Stabilizacyjnego. W trakcie obrad Komisji członkowie Zarządu informowali członków Komisji o aktualnej wysokości zgromadzonych środków funduszu stabilizacyjnego, wykorzystaniu środków przez Kasy korzystające z pomocy stabilizacyjnej, udzielali dodatkowych wyjaśnień przy rozpatrywaniu przez Komisję wniosków w sprawie przyznania pomocy stabilizacyjnej. W roku 2002 Komisja zaopiniowała pozytywnie 4 wnioski o przyznanie pomocy stabilizacyjnej na łączną kwotę 26.920.000 zł.

W roku 2002 skład Komisji uległ zmianie. Do dnia 6.04.2002 r. Komisja pracowała w następującym składzie:

1. Krystyna Starnawska - Gawęda -SKOK "Południe" - Przewodnicząca
2. Danuta Kwiatkowska - Warszawska SKOK - Wiceprzewodnicząca
3. Wanda Migielska - Turkiewicz - SKOK "Małopolska" - Sekretarz
4. Piotr Szafran - śląska SKOK w Knurowie
5. Mirosław Czuba - Powszechna SKOK w Knurowie
6. Ireneusz Więckowski - SKOK "Piast"
7. Stanisław Komendacki - SKOK im. E. Kwiatkowskiego
8. Andrzej Skotniczny - Krakowska SKOK w Hucie Sendzimira
9. Franciszek Barakowski - SKOK "Ziemi Rybnickiej"
10. Tadeusz Dubiański - SKOK "Jan Kanty"
11. Leszek Wójcik - SKOK "Kujawiak"
12. Paweł Wierziński - Wielkopolska SKOK.

Na skutek upływu kadencji czterech członków Komisji (Krystyny Starnawskiej - Gawęda, Danuty Kwiatkowskiej, Wandy Migielskiej - Turkiewicz oraz Leszka Wójcika) Rada Nadzorcza powołała w skład Komisji następujące osoby:

1. Andrzeja Gałązkiewicza - SKOK "Kozienice" - Przewodniczący
2. Wandę Migielską - Turkiewicz - SKOK "Małopolska" - Wiceprzewodnicząca
3. Danutę Kwiatkowską - Warszawska SKOK - Sekretarz
4. Leszka Wójcika - SKOK "Kujawiak" - Członek.

Ponadto w związku z rezygnacją z członkostwa w Komisji (w związku z wyborem do Rady Nadzorczej Kasy Krajowej) panów Ireneusza Więckowskiego oraz Andrzeja Skotnicznego, w skład Komisji powołani zostali w wyborach uzupełniających Włodzimierz Podzerek ze SKOK-u im. St. Kardynała Wyszyńskiego oraz Krzysztof Kwiatek ze SKOK-u "śląsk".

W ramach konsultacji rozwiązań systemowych, projektowanych przez Kasę Krajową, Zarząd trzykrotnie zwoływał posiedzenia Komisji Planowania Strategicznego. To największe gremium doradcze systemu SKOK w roku 2002 opiniowało projekty najdonioślejszych regulacji systemu SKOK w roku 2002 - wspomniane już założenia współpracy pomiędzy kasami spółdzielczymi a Biurem Informacji Kredytowej S.A. oraz założenia systemowe rozliczeń. Komisja Planowania Strategicznego zapoznała się również z przygotowaną przez Zarząd regulacją Spółdzielczego Arbitrażu Konsumentckiego. Uwagi zgłaszane przez członków Komisji były uwzględniane przez Zarząd Kasy Krajowej przy opracowywaniu ostatecznego kształtu powyższych regulacji.

WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI SYSTEMU SKOK

Współpraca pomiędzy Kasą Krajową a instytucjami systemu SKOK w roku 2002 odznaczała się dużą intensywnością. Wejście w życie nowych ustaw, produktów oraz nowelizacje przepisów lub produktów już istniejących powodowały konieczność dostosowania do nowych lub zmienionych wymogów funkcjonującego w kasach programu SkokCom - jednolitego programu komputerowego opracowanego przez H&S Sp. z o.o. Wszystkie systemowe zmiany programu były dokonywane na podstawie zleceń Kasy Krajowej.

Kasa Krajowa współpracuje także z TUW SKOK w zakresie projektowania przez TUW nowych produktów ubezpieczeniowych powiązanych ze świadczonymi na rzecz kas spółdzielczych usługami.

W roku 2002 pierwsze kasy spółdzielcze nawiązały współpracę z "Asekuracją" Sp. z o.o. - spółką działającą w ramach systemu instytucji ruchu SKOK, w celu windykacji należności kas spółdzielczych na podstawie zawieranych pomiędzy Kasami a spółką umów cesji wierzytelności.

PRACE LEGISLACYJNE

Rozwiązania legislacyjne, w których w roku 2002 zostały uwzględnione kasy spółdzielcze, dzielą się na dwa rodzaje: nowe regulacje prawne dotyczące dziedzin nie poddanych jeszcze reżimowi ustawowemu (ustawa o elektronicznych instrumentach płatniczych) lub regulacje prawne dopełniające rozwiązania przyjęte w latach ubiegłych (dotyczące głównie rozliczeń i przeciwdziałaniu "praniu brudnych pieniędzy").

Ustawa o elektronicznych instrumentach płatniczych w sposób kompleksowy reguluje stosunki pomiędzy wydawcą karty płatniczej a jej posiadaczem.

Do pakietu regulacji dotyczących możliwości regulowania przez członków płatności publicznoprawnych za pomocą rachunków w Spółdzielczych Kasach Oszczędnościowo - Kredytowych, dzięki zmianie w Ordynacji podatkowej, dołączona została możliwość regulowania zobowiązań podatkowych w formie bezgotówkowej za pośrednictwem rachunku członka w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo - Kredytowej.

Uchwalone we wrześniu 2002 r. zmiany w ustawie o SKOK doprecyzowały zasady dokonywania przelewów należności podatkowych przez SKOK-i.

W miesiącu wrześniu Sejm przyjął zmiany do ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł - w definicji rachunku uwzględnione zostały rachunki w Spółdzielczych Kasach Oszczędnościowo - Kredytowych.

W miesiącu grudniu zakończono w Kopenhadze negocjacje akcesyjne związane z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej. Przyjęte w Traktacie Akcesyjnym zapisy wyłączyły Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo - Kredytowe spod reżimu dyrektyw bankowych. Tym samym została zapewniona stabilność regulacji prawnych dotyczących systemu SKOK.

INWESTYCJE

Kasa Krajowa w roku 2002 przystąpiła do realizacji nowych, skomplikowanych zadań. Wejście do systemu rozliczeń i systemu wymiany informacji kredytowej spowodowało konieczność reorganizacji dotychczasowego pionu operacyjnego Kasy Krajowej. Utworzono nowy dział - Dział Kart i Rozliczeń, którego zadaniem jest pośredniczenie w wymianie informacji kredytowej i realizacja operacji rozliczeniowych. Do działu tego został włączony Zespół ds. kart (dotychczas część Działu Finansowo - Operacyjnego). Utworzenie działu, realizującego tak specyficzne zadania, wymagało przygotowania odpowiednio zabezpieczonych pomieszczeń, nabycia sprzętu gwarantującego szybkość i niezawodność przekazywania danych oraz zatrudnienie i przeszkolenie nowych pracowników.

Fundacja na rzecz Polskich Związków Kredytowych - właściciel budynków, w których mieści się siedziba Kasy Krajowej, rozpoczęła w roku 2002 budowę trzeciego budynku, w którym dodatkowa powierzchnia biurowa zostanie udostępniona między innymi Kasie Krajowej. Ułatwi to wykonywanie zadań Kasy Krajowej, bowiem rozszerzenie obszarów działania Kasy Krajowej na nowe dziedziny oraz rozszerzenie działalności już prowadzonych spowodowało konieczność zatrudnienia w roku 2002 nowych pracowników także w innych działach.

WYDARZENIA

Rok 2002 był rokiem szczególnych wydarzeń w systemie ruchu SKOK. Rok ten upłynął pod znakiem obchodów 10-lecia ruchu SKOK, które dzięki planom i przygotowaniom rozpoczętym już w roku 2001 rozłożyły się równomiernie w całym roku jubileuszowym.

Zarząd Kasy Krajowej dokładał starań, aby jubileusz 10-lecia zyskał godną tego wydarzenia oprawę. Pierwszym z ważniejszych wydarzeń roku jubileuszowego była zorganizowana w kwietniu coroczna konferencja systemu SKOK połączona ze Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniem Kasy Krajowej. Konferencja odbyła się na Jasnej Górze - w miejscu szczególnym dla Polaków i Polski. Podczas uroczystej mszy świętej w kaplicy jasnogórskiej zawierzono ruch kas spółdzielczych Matce Bożej i podziękowano za 10 lat opieki nad dziełem odtworzenia idei samopomocy finansowej w Polsce.

Trwałą pamiątką tego wydarzenia jest tablica wotywna ufundowana przez system SKOK i wmurowana w jedną ze ścian kaplicy.

Głównym wydarzeniem roku 2002 była Międzynarodowa Konferencja Liderów Unii Kredytowych organizowana przez World Council of Credit Unions (WOCCU), która odbyła się w czerwcu w Warszawie. Wybór Polski jako miejsca organizacji Konferencji stanowił ogromne wyróżnienie i uznanie dla dynamicznego rozwoju idei "unii kredytowych" w Polsce.

Spektakularny sukces ruchu SKOK po okresie zaledwie dziesięciu lat działalności został dostrzeżony i uznany na forum międzynarodowym. Gruntowne przygotowania czynione przez Zarząd Kasy Krajowej od czerwca 2001 r., uświetnienie przebiegu konferencji uroczystym koncertem, napisanym na tę szczególną okazję przez znakomitych twórców, udany "Wieczór polski" współorganizowany przez Kasę Krajową sprawiły, iż konferencję WOCCU w Warszawie uznano na forum unii kredytowych za najciekawsze wydarzenie ostatnich lat.

Kolejnym istotnym wydarzeniem w krajowym systemie SKOK była zorganizowana w maju w siedzibie Sejmu RP pod patronatem Marszałka Sejmu konferencja poświęcona prezentacji osiągnięć systemu SKOK w okresie dziesięciu lat działalności. W konferencji udział wzięli przedstawiciele Kancelarii Prezydenta, Ministerstwa Finansów oraz przedstawiciele klubów parlamentarnych. Po konferencji zasłużeni działacze ruchu SKOK otrzymali odznaczenia państwowe. Odznaczenia te zostały nadane, mocą specjalnej uchwały Prezydenta RP, za zasługi dla Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo - Kredytowych.

W ciągu roku 2002 w całej Polsce odbywało się szereg pomniejszych imprez, których zadaniem było rozpropagowanie idei kas spółdzielczych i obchodów 10-lecia ruchu SKOK w społecznościach lokalnych, w których Kasy prowadzą swoją działalność. Na sześciu spotkaniach z działaczami kas spółdzielczych z całej Polski osobom szczególnie zasłużonym dla rozwoju ruchu SKOK wręczano okolicznościowe medale (specjalnie zaprojektowane i wykonane na tę okazję). Złotymi, srebrnymi i brązowymi medalami 10-lecia ruchu SKOK odznaczono wytypowane przez Kasy oraz Kasę Krajową osoby zasłużone dla ruchu SKOK. Zarząd Kasy Krajowej czynił starania, aby przy okazji jubileuszu jak najwięcej informacji o kasach spółdzielczych, idei ruchu SKOK oraz niewątpliwym sukcesie ich działalności pojawiło się w mediach publicznych. W ciągu roku w różnych czasopismach ukazywały się bądź artykuły prasowe na temat działalności SKOK-ów bądź wkładki tematyczne zawierające kompendium wiedzy na temat struktury systemu SKOK w Polsce oraz innych podmiotach działających w ramach systemu.

Wydarzeniem roku 2002, związanym bezpośrednio z realizacją uchwalonych w 2002 roku "Zasad i kierunków rozwoju systemu SKOK w latach 2002 - 2007 SIŁA, JAKOŚĆ, BEZPIECZEŃSTWO" było powołanie w październiku 2002 r. Spółdzielczego Arbitrażu Konsumentckiego (SAK). Celem działania Arbitrażu jest zapewnienie członkom kas spółdzielczych możliwości tańszego i szybszego rozstrzygnięcia kwestii spornych wynikających z tytułu świadczenia przez kasy spółdzielcze usług finansowych. Zarząd Kasy Krajowej chcąc rozpropagować Spółdzielczy Arbitraż Konsumentcki, wysłał do miejskich i powiatowych rzeczników konsumentów (a zostało ich powołanych 381) oraz do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pisma informujące o działalności kas spółdzielczych i możliwości zwrócenia się przez konsumentów w kwestiach spornych do Arbitrażu.

W październiku 2002 roku odbyła się kolejna konferencja zorganizowana przez Stowarzyszenie Krzewienia Edukacji Finansowej pod patronatem Kasy Krajowej pod tytułem "Ośrodki doradztwa finansowego i kredytowego - nowy model pomocy osobom zadłużonym". Konferencja została zorganizowana z okazji otwarcia, tym razem w Katowicach, kolejnego ośrodka doradztwa finansowego. Działalność ośrodków doradztwa (pierwszy został uruchomiony w roku 2001 w Gdyni) finansowana jest w całości ze środków Stowarzyszenia.

Celem działania ośrodków jest edukacja finansowa społeczeństwa i nieodpłatna pomoc w rozwiązywaniu indywidualnych problemów finansowych i prawnych.

W lipcu Kasa Krajowa przeszła pomyślnie drugi audyt certyfikujący, co pozwoliło uzyskać Kasie Krajowej na kolejne trzy lata Certyfikat Systemu Jakości ISO 9001 wersja 2000.

Działacze systemu SKOK konsoliduje nie tylko praca wykonywana na rzecz kas spółdzielczych. Corocznie organizowanych jest kilka imprez, których celem jest integracja działaczy i pracowników wszystkich podmiotów systemu SKOK oraz wspólna zabawa. Jak co roku w lutym bawiliśmy się na

balu karnawałowym zorganizowanym przez SKOK im. F. Stefczyka, w grudniu obchodziliśmy górnicze święto na "Biesiadzie SKOK" zorganizowanej przez SKOK "Silesia", rywalizowaliśmy podczas konkursu strzeleckiego, zorganizowanego przez Krakowską SKOK i spacerowaliśmy po górach podczas rajdu przygotowanego przez SKOK "Sudety". SKOK "Wesoła" zorganizowała rozgrywki piłkarskie, w których udział wzięli działacze i pracownicy kas spółdzielczych.

DZIAŁALNOŚĆ REKLAMOWO - PROMOCYJNA

Kasa Krajowa, dysponując środkami zgromadzonymi na funduszu reklamowo - promocyjnym, inicjuje i koordynuje działania reklamowe kas spółdzielczych. W roku 2002 działania reklamowe ruchu kas spółdzielczych miały na celu upowszechnienie jubileuszu dziesięciolecia działalności ruchu kas spółdzielczych. W materiałach reklamowych przygotowanych w roku 2002 wykorzystano specjalnie przygotowane na tę okazję logo 10-lecia ruchu SKOK.

Głównym celem podejmowanych w roku jubileuszowym działań reklamowych i promocyjnych było utrwalenie wizerunku kas spółdzielczych jako instytucji trwale wpisanych w rynek usług finansowych w Polsce, instytucji, które posiadają swoją historię i spore osiągnięcia, a przez to są wiarygodnym partnerem i dostarczycielem tanich i dobrych usług finansowych. Wkładki tematyczne umieszczane w najbardziej poczytnych dziennikach lokalnych zawierały kompendium wiedzy na temat historii i misji kas spółdzielczych, celów i przedmiotu działania innych podmiotów działających w ramach systemu SKOK a także przybliżały sylwetki lokalnych działaczy ruchu SKOK i prezentowały osiągnięcia najlepszych Kas w danym regionie.

Zorganizowano 8 imprez plenerowych pod wspólną nazwą "Piknik ze SKOK-iem" przy współudziale SKOK-ów działających w danym regionie (cieszyły się dużym zainteresowaniem i pozwoliły zapoznać się z ofertą Kas mieszkańcom z całej Polski, na których osobom szczególnie zasłużonym dla rozwoju ruchu SKOK wręczano okolicznościowe medale (specjalnie zaprojektowane i wykonane na tę okazję).

Wszystkie spotkania rozpoczynały się konferencjami prasowymi, wywiadami dla lokalnych telewizji itp. Co spowodowało znaczny wzrost informacji w mediach na temat SKOK-ów w porównaniu z latami ubiegłymi.

Z racji pozyskania w roku 2001 do celów reklamowych ruchu SKOK członka narodowej reprezentacji Polski w piłce nożnej - Emmanuela Olisadebe i odbywającymi się w roku 2002 Mistrzostwami świata w piłce nożnej, kontynuowano akcję reklamową w telewizji publicznej. W tym celu wykorzystano przygotowane w roku 20012 materiały reklamowe (spoty telewizyjne, ulotki, banery). Film reklamowy był emitowany w programie II telewizji publicznej przed każdym meczem reprezentacji Polski oraz w telewizji Polsat, co w sumie dało 35 emisji.

W 2002 roku po raz pierwszy użyto reklamy na środkach komunikacji miejskiej - akcją objęto 12 dużych miast w Polsce.

W związku z powołaniem Spółdzielczego Arbitrażu Konsumenckiego kasy spółdzielcze zostały zaopatrzone w ulotki i inne materiały reklamowe informujące o powołaniu Arbitrażu i przybliżające zasady jego działania.

W ciągu całego roku 2002 na stronach internetowych systemu SKOK ukazywały się bieżące informacje o aktualnych i planowanych wydarzeniach w systemie SKOK - organizowanych konferencjach, imprezach i wyróżnieniach, które spotkały działaczy systemu SKOK.

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Najważniejszym wydarzeniem o randze międzynarodowej w roku 2002 była niewątpliwie Międzynarodowa Konferencja Liderów Unii Kredytowych. Wybór Warszawy jako miejsca organizacji konferencji był doskonałą okazją do zaprezentowania przedstawicielom ruchów unii kredytowych z całego świata (w konferencji udział wzięli członkowie unii kredytowych z 5 kontynentów) osiągnięć systemu SKOK. Oprócz warsztatów i spotkań przedstawiciele unii kredytowych odwiedzili siedziby kas spółdzielczych. Przedstawione uczestnikom konferencji wyniki i osiągnięcia kas spółdzielczych w okresie minionego dziesięciolecia potwierdziły znakomitą opinię międzynarodowego ruchu unii kredytowych na temat siły i stabilności kas spółdzielczych w Polsce. Prezes Zarządu Kasy Krajowej

Grzegorz Bierecki, członek Rady Dyrektorów WOCCU, przyjął wiele dowodów uznania dla pracy działaczy systemu SKOK. Jednym z takich dowodów było przyznanie Kasie Krajowej Ambassador Award - specjalnej nagrody WOCCU ustanowionej dla uhonorowania szczególnych wydarzeń dotyczących unii kredytowych.

Kasa Krajowa tradycyjnie wspiera działalność i rozwój unii kredytowych w krajach Europy Wschodniej. W lipcu gośćmi polskiego systemu SKOK byli członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej litewskiego ruchu unii kredytowych.

W roku 2002 Kasa Krajowa zacieśniła współpracę z brytyjskim i irlandzkim ruchem unii kredytowych. Przyczynkiem do tego stało się zaproszenie przedstawicieli polskiego systemu kas spółdzielczych do współpracy przy tworzeniu projektów dyrektyw unii europejskiej dotyczących brytyjskich i irlandzkich unii kredytowych. Na spotkaniu, które odbyło się w listopadzie 2002 w Manchester postanowiono podejmować wspólne działania lobbujące na rzecz europejskiego ruchu unii kredytowych.

W związku z członkostwem Kasy Krajowej w Międzynarodowym Związku Spółdzielczym (ICA) z siedzibą w Genewie przedstawiciele Kasy Krajowej wzięli udział w regionalnej konferencji Związku, która odbyła się w Portugalii.

W 2002 roku Kasa Krajowa kontynuowała członkostwo w Visa International.

NADZÓR

Jednym z najważniejszych celów działania Klasy Krajowej jest nadzór i kontrola działalności kas spółdzielczych celem zapewnienia bezpieczeństwa zgromadzonych w Kasach oszczędności. W związku z realizacją tego celu Kasa Krajowa w roku 2002 przeprowadziła w kasach spółdzielczych 59 kontroli z czego 26 kontroli dotyczyło realizacji przez kasy spółdzielcze obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu "praniu pieniędzy". W roku 2002 przeprowadzono w kasach 25 lustracji. W sześciu kasach wprowadzono zarząd komisaryczny. W związku z kontynuacją w roku 2002 pięciu zarządów komisarycznych z roku 2001, łączna liczba zarządów komisarycznych prowadzonych w roku 2002 wyniosła 11. W roku 2002 zakończeniu uległo 9 zarządów komisarycznych; 4 kasy spółdzielcze wykreślono z Krajowego Rejestru Sądowego w trybie art. 43 ustawy o s.k.o.k.; 3 kasy spółdzielcze połączyły się z innymi Spółdzielczymi Kasami Oszczędnościowo - Kredytowymi, w dwóch Kasach zarządca komisaryczny zwołał zebranie przedstawicieli, które wybrało nowe władze spółdzielni.

Stosowany przez Kasę Krajową stały monitoring sytuacji finansowej Kas pozwala na szybką identyfikację zagrożeń, z wczesne podjęcie działań sanacyjnych pozwala Kasom niwelować skutki niekorzystnych trendów. Kasa Krajowa w roku 2002 na bieżąco analizowała wyniki kas spółdzielczych i prowadziła stały nadzór nad realizacją prowadzonych przez Kasy programów naprawczych.

DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA I ROZLICZENIOWA

Kasa Krajowa prowadziła w 2002 r. działalność finansową wynikającą z funkcji KSKOK jako centrali finansowej Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo - Kredytowych. W ramach tej działalności udzielono Kasom kredytów na łączną kwotę 44,8 mln zł. Rozszerzając ofertę o produkty okolicznościowe (kredyty: "Wiosenny", "Super 2000", "Dwunastka").

Na koniec 2002 r. zgromadzono od SKOK-ów depozyty na łączną kwotę **374.991.338,60 zł**.

Nadwyżka środków była przez Kasę Krajową lokowana na rynku finansowym głównie w bony i obligacje skarbowe oraz lokaty bankowe, a także (w ramach określonych limitów) w obligacje komunalne, komercyjne weksle inwestycyjno - terminowe i jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych. Pewną pulę środków przekazani również w zarządzanie specjalistycznym firmom prowadzącym działalność typu asset management.

Aktywa Kasy Krajowej przez cały 2002 rok przyrastały dynamicznie. Na dzień 31.12.2002 r. fundusz zasobowy osiągnął kwotę 176.633,76 zł, fundusz udziałowy kwotę 1.409.600 zł, natomiast fundusz stabilizacyjny kwotę 55.205.174,40 zł. Na fundusz reklamowo - promocyjny w roku 2002 Kasy wpłaciły kwotę 2.190.277,16 zł.

Kasa Krajowa w roku 2002 rozpoczęła dwie nowe działalności. Pierwsza z nich dotyczyła obsługi współpracy nawiązanej pomiędzy ruchem SKOK a BIK S.A. W roku 2002 kasy spółdzielcze rozpoczęły składanie zapytań kredytowych do BIK S.A. - w ciągu roku 2002 kasy złożyły 52.811 zapytań.

Nową działalnością Kasy Krajowej było rozpoczęcie przekazywania komunikatów elektronicznych w zakresie składanych przez członków SKOK-ów zleceń płatniczych. Członkowie kas spółdzielczych w roku 2002 złożyli w kasach 14.083 zleceń płatniczych na łączną kwotę 45.578.904,63 zł natomiast na rzecz członków kas spółdzielczych wpłynęło 7.066 zleceń płatniczych na łączną kwotę 25.843.175,91 zł.

Członkowie kas spółdzielczych w coraz większym stopniu korzystają z kart płatniczych i bankomatowych. Przez cały rok 2002 członkowie kas spółdzielczych złożyli zamówienia na 5.485 kart.

DZIAŁALNOŚĆ SZKOLENIOWA

Kasa Krajowa, we współpracy z Fundacją na rzecz Polskich Związków Kredytowych oraz Wyższą Szkołą Finansów i Administracji, dąży do zapewnienia członkom organów kas spółdzielczych i ich pracownikom kompleksowych szkoleń, umożliwiających stałe podnoszenie kwalifikacji. Wśród szkoleń zorganizowanych w roku 2002 znalazły się szkolenia jednodniowe, związane z realizacją przez kasy spółdzielcze nowych obowiązków i zadań (szkolenia dot. Przeciwdziałaniu "praniu brudnych pieniędzy" zgodnie z zaleceniami GIIF; dot. Współpracy z Biurem Informacji Kredytowej; dot. Ustawy o kredycie konsumenckim) - w szkoleniach tych udział wzięło łącznie 1.515 osób.

Fundacja, wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniom zgłaszanym przez Kasy, organizowała również szkolenia specjalistyczne i seminaria monograficzne dla pracowników SKOK - kasjerów, księgowych, kierowników oddziałów. W szkoleniach tych uczestniczyło 613 pracowników kas spółdzielczych. Fundacja kontynuowała w roku 2002 specjalistyczne szkolenia dla członków organów SKOK-ów. W szkoleniach, w ramach Studium Finansowo - Administracyjnego, udział wzięły 64 osoby. W cyklicznych, całorocznych szkoleniach specjalistycznych uczestniczyło 99 osób (w tym w zajęciach OPUS - Zarządzanie instytucją finansową (I) - 35 osób; w zajęciach Top Menedżer - Zarządzanie instytucją finansową (II) - 64 osoby. Wyższa Szkoła Finansów i Administracji kontynuowała całoroczny cykl szkoleniowy - Akademia Menedżera, w którym wzięły udział 134 osoby.

W 2002 roku w ramach Biblioteki kwartalnika "Pieniądze i Więź" wydano następujące książki: A. Jedliński, G. Bierecki "Spółdzielcze kasy oszczędnościowo - kredytowe - zarys ujęcia systemowego" oraz K.P. Łabenda "Dobra praktyka działania spółdzielczych kas oszczędnościowo - kredytowych".

PODSUMOWANIE

Miniony rok był rokiem podsumowania i oceny dziesięciu lat funkcjonowania kas spółdzielczych na rynku usług finansowych w Polsce. Znakomite wyniki osiągnięte przez Kasy w roku 2002 wskazują, iż Kasy znalazły trwałe miejsce na rynku usług finansowych w Polsce. Rozszerzanie i unowocześnianie usług kas spółdzielczych sprawia, iż nie są one postrzegane wyłącznie jako instytucje dla osób niezamożnych. Pozyskana przez kasy spółdzielcze w roku 2002 wartość depozytów jednoznacznie wskazuje, iż Kasy są w stanie zachęcić do korzystania z ich usług także osoby zamożniejsze, które, dzięki konkurencyjnej ofercie depozytowej, właśnie kasom spółdzielczym zdecydowały się powierzyć swoje oszczędności. Zachęcając do lokowania osoby zamożniejsze Kasy pozyskują środki finansowe, z których korzystają inni członkowie. Tym samym Kasy w pełni realizują zasadę samopomocy finansowej.

Pomimo utrzymującej się trudnej sytuacji ekonomicznej społeczeństwa kasy spółdzielcze mogą przedstawić swoim członkom ofertę, która powoduje, iż usługi świadczone przez Kasy cieszą się niesłabnącym powodzeniem. Nieocenione znaczenie ma w tym zakresie fakt silnej więzi kierownictwa Kas ze środowiskami lokalnymi, co umożliwia szybkie dostosowanie ofert do aktualnych potrzeb lokalnego rynku.

Istotnym wydarzeniem dla kas spółdzielczych i ich członków było wprowadzenie w Kasach możliwości dokonywania rozliczeń. Tym samym wzrosła konkurencyjność Kas na rynku usług finansowych - członkowie Kas mogą korzystać z pełniejszej oferty usług, co zdaniem Zarządu Kasy Krajowej daje realne szanse na zwiększenie w roku 2003 wolumenu rachunków oszczędnościowo - rozliczeniowych w SKOK-ach.

Zarząd Kasy Krajowej może z całą stanowczością stwierdzić, iż wyniki finansowe wypracowane przez Kasy oraz aktualna sytuacja kapitałowa Kasy Krajowej w pełni zabezpieczają działalność kas spółdzielczych. Kasy pozyskały silną pozycję na rynku usług finansowych. Objęcie działalności Kas regulacjami ustawowymi w zakresie przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy, ustawy o kredycie konsumenckim zapewnia transparentność ich działalności. Zagrożeniem w działalności kas spółdzielczych jest niestabilna sytuacja gospodarcza w kraju oraz rosnące bezrobocie, co w efekcie może spowodować zastój w sprzedaży usług kredytowych i trudności w spłacie zobowiązań już zaciągniętych. W tym też zakresie ogromne znaczenie dla stabilności sytuacji Kas ma nawiązanie współpracy z Biurem Informacji Kredytowej S.A. która to współpraca wydatnie pomaga zmniejszyć ryzyko kredytowe w działalności SKOK-ów.

Innym zagrożeniem dla działalności Kas są liczne, czasem nieudane zmiany legislacyjne. Kasa Krajowa, dążąc do eliminacji tego ryzyka monitorowała aktualne wydarzenia gospodarcze i prowadzone w Sejmie prace legislacyjne. O zagrożeniach i zmianach stanu prawnego członkowie władz kas spółdzielczych byli informowani na bieżąco.

Wyniki kas spółdzielczych i Kasy Krajowej uzyskane w roku 2002 oraz osiągnięcie postawionych celów potwierdzają skuteczność prowadzonych działań. Jubileusz 10-lecia kas spółdzielczych i ich obecna pozycja świadczą, iż przyświecająca kasom spółdzielczym idea samopomocy i działalności "non profit" umożliwia funkcjonowanie na rynku i osiągnięcie sukcesu.

Tym wszystkim, którzy w okresie ostatniego dziesięciolecia przyczynili się do budowy systemu SKOK, działaczom i pracownikom kas spółdzielczych, osobom wspierającym działalność i rozwój spółdzielczości finansowej w Polsce Zarząd Kasy Krajowej składa podziękowania za cały wysiłek i trud poświęcony kasom spółdzielczym.

Zarząd dziękuje członkom Rady Nadzorczej, Komisji Funduszu Stabilizacyjnego i Komisji Planowania Strategicznego za ich pracę, zaangażowanie i cenne uwagi, które służą rozwojowi kas spółdzielczych.

Grzegorz Bierecki
Prezes Zarządu

Wiktor Kamiński
Wiceprezes

Lech Lamenta
Wiceprezes